

Buzağı Yetiştirme

Buzağının sağlıklı olarak doğması ve büyümesi büyük ölçüde doğum öncesi, doğum ve doğumun hemen sonrasında ana ve yavruya uygulanacak özenle çok yakın ilişkilidir.

Doğumdan sonra buzağı bakım

Buzağıya doğumdan hemen sonra yapılması gerekenler:

- Ağız ve burun delikleri temizlenerek buzağının nefes alması sağlanmalıdır.
- Göbek kordonu yaklaşık 4-5 cm kalacak şekilde kısaltılır ve tentürdiyot ile dezenfekte edilmelidir.
- Ağız sütü (kolostrum) mutlaka ilk yarım saat içinde içirilmelidir.

KOLOSTRUM (AĞIZ SÜTÜ)

Kıvamlı ve sarımtırak yapı
Kolostrumun kalitesini gösterir.

Kolostrumun Normal süt ile karşılaştırılması

- Normal süt ile karşılaştırıldığında kuru madde olarak iki kat
- A vitamini olarak 10 kat daha zengindir.
- Ayrıca protein yönünden de zengindir
- Ağız sütünün yumuşatıcı ve bağırsak hareketlerini uyarıcı etkileri vardır. Bu da buzağının bağırsaklarında biriken artık maddelerin atılması için mutlaka gereklidir.
- Ağız sütü 3 günden sonra normal süte dönüşür. Bu süre de buzağının sindirim sistemi de normale döner

Doğumdan sonra buzağıya mutlaka ağız sütü verilmelidir, ilk 2-3 gün sabah akşam 1 lt içmek suretiyle buzağının karnı doyurulmalıdır.

Daha sonra alıştıırarak vücut ağırlığının %10'u kadar süt sabah akşam bölünerek içirilmelidir.

Süt içirme yöntemleri

- Doğal emzirme
- Elden içirme

Doğal emzirme

Elden içirme

Beslemede kullanılacak süt tipi

- Buzağı beslemede ekşitilmiş süt, fazla kolostrum, fazla geçiş sütü, satılamaz süt (mastitisli veya antibiyotikli), yağsız süt veya normal süt kullanılabilir.

Beslemede kullanılacak süt tipi

a) **Ekşitilmiş süt**

Kolostrum, geçiş sütü veya normal süt ekşitilerek buzağı beslenmesinde kullanılabilir.

Fazla kolostrum plastik kaplara konup, ağzı kapatılarak oda sıcaklığın (20°C) da saklanır. Yaklaşık 12 gün sonra laktik asit fermantasyonu sonucu kolostrumun pH'sı 4 civarında sabitleşir ve bu şekilde 3 - 4 hafta 10-15 °C'de saklanarak beslemede kullanılabilir.

Ekşitilmiş süt

Normal süt ve ekşitilmiş süt verilen buzağılarda yapılan bir denemede;

- Canlı ağırlık ortalamaları açısından gruplar arasında belirlenen farklılığın istatistiksel olarak önemli olmadığı
- Deneme süresince ekşitilmiş sütle beslenen buzağılarda ishal ve pneumoni (zatürre, akciğer iltihaplanması) olgularına daha az rastlandığı ve hastalıkların daha kısa sürdüğü gözlemlendi.

Beslemede kullanılacak süt tipi

■ b) Normal Süt

Çizelge 4. Normal sütle besleme programı

Buzağı doğum ağırlığı (kg)	Haftalar ve günlük iirilecek süt miktarı (kg)					Toplam Süt Tüketimi (kg)
	1. hafta	2. hafta	3. hafta	4. hafta	5. hafta	
25-29	2,5	3,0	3,0	2,0	1,5	84,0
30-34	3,0	3,0	3,5	3,0	2,0	101,5
35-39	3,5	4,0	4,0	3,5	2,0	119,0
40-44	4,0	4,5	5,0	3,5	2,0	133,0
45-49	4,0	5,0	5,5	4,0	3,0	150,5
50 ≤	5,0	5,5	6,0	4,0	3,0	164,5

Beslemede kullanılacak süt tipi

c) Mastitisli Süt

VERİLMEMELİDİR?

d) Yağsız Süt

♣ Yağsız süt, diğ er sütlere g ore protein içeriği yüksek, ancak enerji (%50) ve     nebilir vitaminler (Vitamin A ve D) bakımından içeriği d    kt r.

♣ 3 haftalık yaşta buzağı başlangıç yemini önemli miktarda tüketen buzağılarda kullanılmalıdır.

Beslemede kullanılacak süt tipi

e) Süt İkame Yemi (Buzağı Maması)

Süt ikame yemleri süt kuru maddesi içeren toz halindeki ürünlerdir.

Kuru madde içeriğine ve üretici firma tavsiyesine göre 6-7 veya 9 kısım su ile karıştırılarak kova, emzikli kova, biberon veya otomatik buzağı besleyiciler ile buzağılara verilir.

Karışımdaki suyun sıcaklığı 40-45  C olursa i irilme esnasında 36-37  C sıcaklık sağlanabilir

Biberon ve çeşitli emzikli kovalar

Doğumdan sonra;

- Eğer buzağımız sağlıklı ise kurulandıktan hemen sonra buzağı bölmelerine alınmalıdır.
 - Buzağı bölmeye alınmadan önce bölme ilaçlı su ile iyice yıkanmalı, kuruduktan sonra tabana bir miktar sönmemiş kireç serpilmeli ve onun üzerine de temiz altlık olarak hububat sapı serilmelidir.
 - Serilen saplar 2-3 günde bir değiştirilmelidir.
 - Buzağının güneş alması sağlanmalıdır
-

- Buzağı bölmelerine alınan buzağının tahminen CA 'nın 1/10 'u kadar süt ikiye bölünerek sabah ve akşam olmak üzere verilmelidir.
- Sütün ısısı 37 derece olmalı, özellikle 30 derecenin altına düşürülmemelidir.
- Ayrıca buzağının önünde buzağı yemi , kuru yonca veya çayır otu bulundurulmalıdır.
- Buzağılar 15 günlük olduktan sonra gruplara alınarak toplu olarak beslemeye başlanmalıdır.

Buzağılara 2. haftadan itibaren temiz ve normal su verilmeye başlanmalıdır.

Buzağının su ihtiyacı

Günlük su ihtiyacı, (L)

Yaş (Ay)	Miktar	Yaş (Ay)	Miktar
1.	5.0-6.0	5-14	14.0-17.0
2.	6.0-9.0	15-17	22.0-29.0
3.	8.0-11.0	18-24	28.0-36.0
4.	11.0-13.0		

- Buzağı 45 günlük olduktan sonra verilen sütün miktarı kademeli olarak düşürülür, 60. günden itibaren tamamen süttten kesilir. Bu süre isteğe bağlı olarak 80 güne kadar çıkarılabilir.

Sütten Kesme

GÜNLÜK TÜKETİLEN KESİF YEM MİKTARI

Doğum ağırlığının yaklaşık %1'i kadar kuru madde tükettiğinde süten kesilebilir.

Bunun yanı sıra ;

Buzağılar yaş,

Canlı ağırlık,

Canlı ağırlık artışı,

Günlük toplam sıvı ve katı yem tüketimi göz önüne alınarak da süten kesilir.

- Buzağı üçüncü ayını dolduruncaya kadar %18 proteinli buzağı başlangıç yemi verilmeye devam edilir.
- Üçüncü aydan sonra buzağı büyütmeye yemine geçilmelidir. Kaba yem olarak da kuru yonca ve kuru çayır otu serbest olarak verilir.
- Buzağılar 3. aydan itibaren meradan yararlanabilirler. Meraya çıkan hayvanlara iç ve dış parazit mücadelesi yapılmalıdır.

- Buzağılar 6 aylık oluncaya kadar silaj verilmemeli, 6 aylık olduklarında erkek ve dişiler ayrılmalıdır
- Ayrıca dişi buzağılara 3-6 ay içerisinde Brusella Abortus S.19 aşısı yapılmalıdır.
- Yine 4 ayını dolduran bütün hayvanlar şap, yanıkara, şarbon gibi bulaşıcı hastalıklara karşı aşılanmalıdır.

Buzağ ılar ın Bak ım ı

♣ Numaralama

♣ Boynuz köreltme

♣ Fazla meme baş lar ının alınması

Buzağ ıların Bak ımı

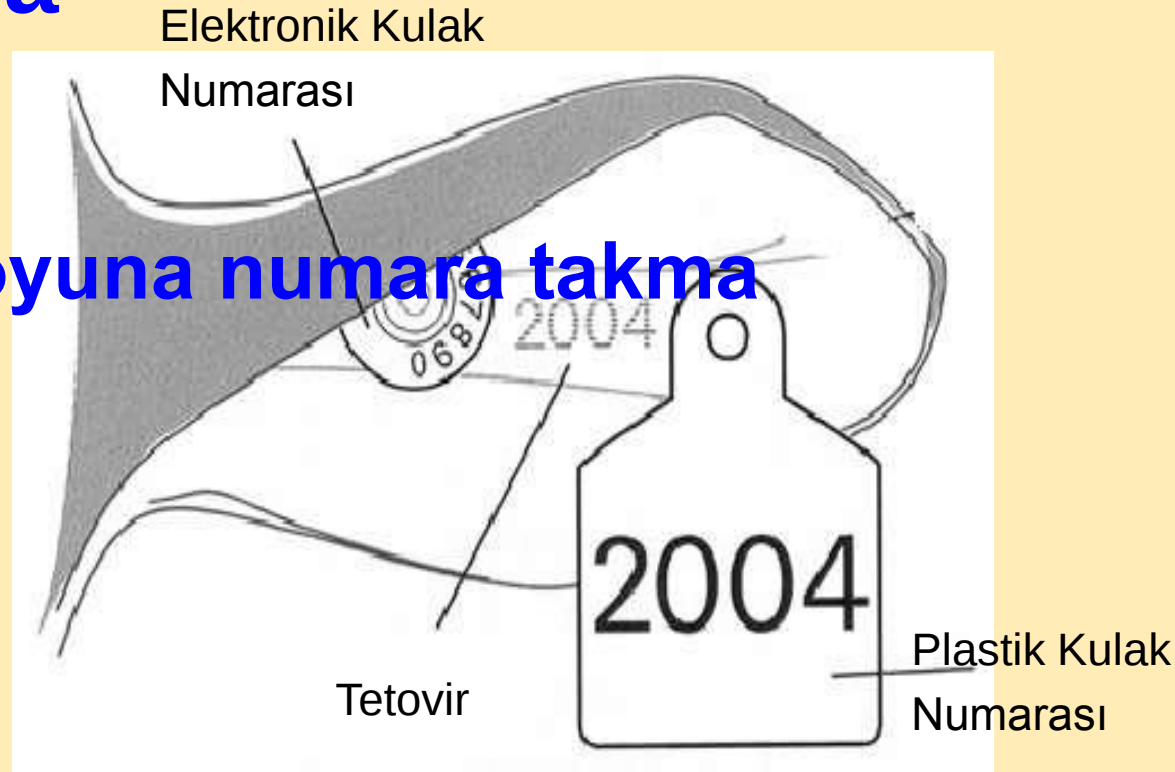
♣ Numaralama

*Tetovir

*Kula ğ a veya boyuna numara takma

*Da ğ lama

*Elektronik

Buzağıkların Bakımı

♣ Boynuz köreltme

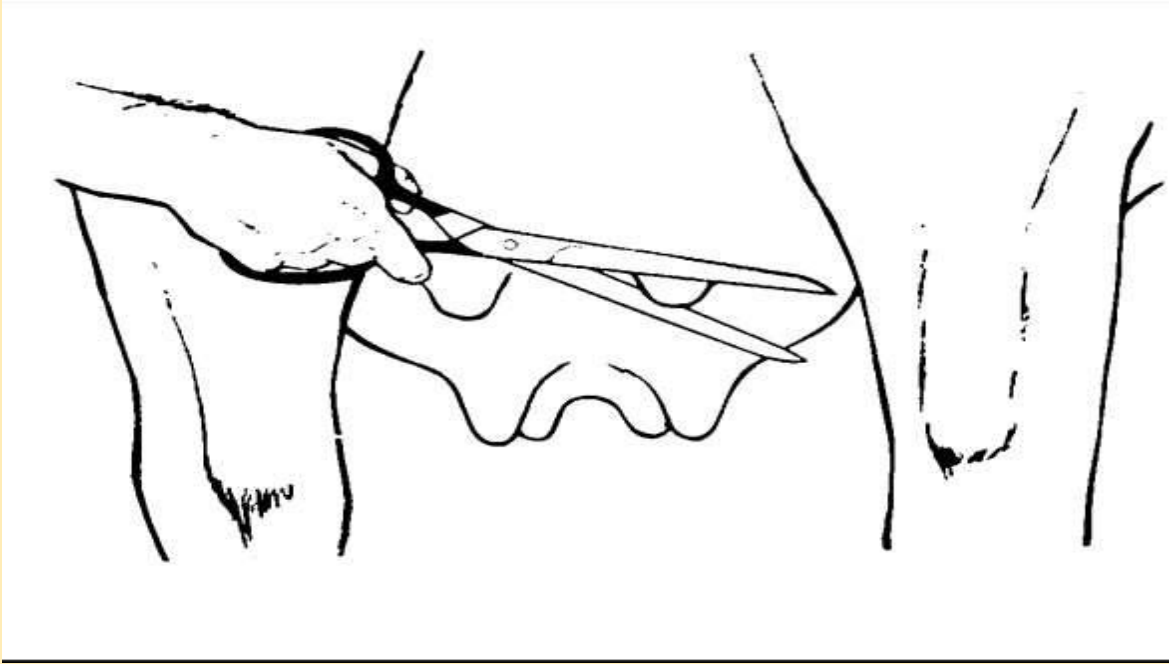
***Kimyasal yolla boynuz köreltme**

***Dağlayarak boynuz köreltme**

Buzağ ılar ın Bak ım ı

♣ Fazla meme baş lar ının alınması

Doğ umdan hemen sonra veya 3 aylık ya ş tan önce alınması önerilir.

BUZAĞI BARINDIRMA SİSTEMLERİ

- Buzağı vücut ısını, doku izolasyonu, dış izolasyon (kıl örtüsü), terleme ve solunum yoluyla suyun buharlaşması mekanizmaları aracılığıyla düzenler.

Termonötral bölge

üç aylıktan küçük buzağılar için 15-20 °C,

üç aylıktan büyük buzağılar içinse 10-15 °C'dir

BUZAĞI BARINDIRMA SİSTEMLERİ

Ahır İçi Barındırma Sistemleri

- **Bireysel bölme**
- **Grup bölmeleri**

Bireysel buzağı b6lmesi

BUZAĞI BARINDIRMA SİSTEMLERİ

Grup Bölmeleri

1. Serbest barındırma sistemlerinde, buzağının hareket gereksinimleri karşılanmaktadır.
2. Sığırlar beraber yemlenmek ve dinlenmek isteyen sürü hayvanları olduğu için beraber yem alımı buzağının öğrenme sürecini hızlandırarak kesif yem ve kuru ot tüketimi üzerinde olumlu etkide bulunur.
3. Yeterli altlık kullanılması durumunda hayvanlar her zaman kuru ve temiz olur.

Grup bölmeleri

■ SAKINCALARI

Hayvanların karşılıklı olarak birbirlerinin kulak, göbek bağı, gibi vücut kısımlarını emmelerine oldukça sık rastlanır.

Daha güçsüz buzağların yem yemeleri güçlü buzağlarca engellenecek ve gelişmelerinin gerilemesine neden olacaktır.

Toplu Buzağı Bölmesi

Toplu Buzağı Bölmesi

Buzağı kulübesi (iglo)

Buzağı kulübesi

GENÇLERİN BARINDIRILMASI

Sığır barınaklarının özellikleri;

1. Kötü hava koşullarından korumalıdır.
2. Hayvanların yem ve su ihtiyaçlarını kolaylıkla karşılamalarına imkan vermelidir.
3. Gübre temizliği ve yemlemenin kolayca yapılabilmesine imkan vermelidir.
4. Çeşitli yaş gruplarından hayvanları barındıracak ünitelere sahip olmalıdır.
5. İşgücü ihtiyacını en aza indirmelidir.
6. Ahır maliyeti olabildiğince düşük olmalıdır.
7. İşletmenin zamanla büyütülebileceği göz önüne alınarak inşa edilmelidir.
8. İşletmenin zamanla yapacağı kirliliğin çevreye vereceği rahatsızlık ve zararı en aza indirecek bir alan seçilmeli ve bunun için gerekli tedbirler alınmalıdır.

GENÇLERİN BARINDIRILMASI

Genç hayvanlar bağlanmamalı ve serbest büyütmeye sistemleri üzerinde durulmalıdır.

Hayvan başına 30 – 60 cm yemlik alanı
her 15 – 20 hayvan için bir suluk

Beton zeminde hayvan başına yaklaşık 3-3,5 m²/baş,
toprak zeminde ise hayvan başına yaklaşık 8,0 m²
alan yeterlidir.

GENÇLERİN BARINDIRILMASI

Sığırların Çevre İstekleri

Sığırları etkileyen iklim unsurları denilince ilk akla gelenler sıcaklık, nem ve rüzgar hızıdır.

Sığırların Çevre İstekleri

Sıcaklık

- Verimlerini ve vücut sıcaklıklarını hiç zorlanmadan koruyabildikleri sıcaklık dereceleri arasındır.
- 10-15 °C'ler arası olarak bilinir
- -18 °C den başlayıp +24 °C'e kadar uzanır

Türkiye'de sığırlar için soğuğu bir problem olarak görmemek gerekir. Bu sadece ergin sığırlar için değil, gençler ve buzağılar için de geçerlidir.

GENÇLERİN BARINDIRILMASI

■ Nem

% 60-80

Yüksek nem, çok yüksek veya çok düşük sıcaklıkla bir arada seyrederse sorun oluşturur.

-8 ile +25

Rüzgar hızı

Sığırları kış aylarında sert esen rüzgardan korumak gerekir

GENÇLERİN BARINDIRILMASI

Havalandırma

Havalandırma ahır içerisindeki fazla ısı, nem ve kötü kokunun dışarı atılması için gereklidir.

SONUÇ

Hayvansal üretimin başarısı temelde elde edilen döllerin sağlıklı bir şekilde büyütülmesine dayanmaktadır.

Bu hem hayvan ıslahı ile sağlanacak ilerlemenin hem de işletmenin gelirinin artması için zorunludur.

Süt sığırcılığı gibi, her anadan yılda bir yavru alınabilen hayvan türleri için konu çok daha fazla önem kazanmaktadır.

*Hazırlayan : Zir.Müh.(Zooteknist)
Tarım Danışmanı Fatma EMİR*